

TUMOREN VAN NEUSBIJHOLTEN, MOND OF KEEL

radiotherapie van hoofd-halstumoren

Verbeeten Radiotherapie

U wordt in Instituut Verbeeten behandeld voor een tumor in de mond- of keelholte gebied. Tijdens het gesprek met uw bestralingsarts hebt u uitleg gekregen over uw ziekte en behandeling. In deze folder kunt u alle informatie over de bestraling van mond- of keelholte nog eens nalezen.

De bestralingsvoorbereiding

Op de mouldroom worden hulpmiddelen gemaakt die nodig zijn voor de bestraling. Voor de bestraling van de mond- of keelholte wordt een **masker** gemaakt. Dit masker geeft u steun bij het stilliggen. Bovendien kunnen markeringslijnen op het masker aangetekend worden. Soms krijgt u een stukje rubber (mondwig) in de mond. Hierdoor is de stand van de onderkaak en/of de tong altijd hetzelfde.

Voor het maken van het masker ligt u op de rug op de behandeltafel met uw hoofd en hals op een speciaal kussentje. Het masker wordt gemaakt van kunststof, dat na verwarming in water zo soepel wordt dat het om uw hals gemodelleerd kan worden. Bij het maken van het masker worden mond en neus vrijgehouden.

Het maken van het masker, inclusief de uitleg, duurt ongeveer een half uur.

Vervolgens worden een CT-scan en een bestralingsplan gemaakt.

Een **CT-scan** is een onderzoek met röntgenstralen, waarbij afbeeldingen worden gemaakt van dwarsdoorsneden van het gebied rondom de tumor en de directe

omgeving. Zo wordt de exacte positie van de tumor bepaald.

Tijdens het maken van de CT-scan ligt u in dezelfde houding als bij de mouldroom. De tafel schuift tijdens het maken van de foto's langzaam door een grote ring, waarbij een smalle bundel röntgenstraling in enkele seconden om het lichaam draait. De computer verwerkt deze bundeltjes tot röntgenfoto's.

Soms wordt de CT-scan gemaakt na het toedienen van een contrastvloeistof via een infuus. Deze vloeistof zorgt ervoor dat het gebied van de tumor, of het operatiegebied, goed wordt afgebeeld op de CT-foto's. Sommige mensen worden enigszins misselijk na het toedienen van de contrastvloeistof. Daarom adviseren wij u om vanaf 2 uur vóór aanvang van het onderzoek niet meer te eten, te drinken en/of te roken.

Als u overgevoelig bent voor medicijnen en/of contrastvloeistof moet u dit melden vóór het onderzoek.

Bij elke bestraling moet het bestralingsgebied op de juiste wijze worden ingesteld. Hiervoor worden markeringslijnen op het masker aangetekend en worden enkele digitale foto's van het te bestralen gebied gemaakt.

De röntgenfoto's die gemaakt zijn bij de CT-scan worden gebruikt om een individueel **bestralingsplan** te maken. Op de foto's geeft de bestralingsarts het te bestralen gebied

aan. Vervolgens wordt precies berekend waar, hoe en hoelang u bestraald gaat worden. Hierbij wordt de hoeveelheid gezond weefsel binnen het bestralingsgebied zoveel mogelijk beperkt.

Tijdsduur

Het maken van de CT-scan duurt ongeveer een half uur.

Eén tot twee weken later start de bestraling.

De bestralingen

Voor elke bestraling meldt u zich bij de balie radiotherapie. Vervolgens neemt u plaats in de wachtruimte van uw bestralingstoestel, waar een radiotherapeutisch laborant u op komt halen.

Tijdens de bestralingen ligt u in dezelfde houding als op de mouldroom en tijdens het maken van de CT-scan. Laserlijnen in de bestralingsruimte en de markeringslijnen op het masker worden gebruikt om u in de juiste houding te leggen. Als het bestralings-toestel klaarstaat verlaten de radiotherapeutisch laboranten de bestralingsruimte. Nadat alle gegevens met de computer zijn gecontroleerd kan de bestraling starten. Regelmatig worden voorafgaand aan de bestraling foto's gemaakt ter controle van de bestraling.

Van de bestralingen zelf voelt en ziet u niets. U bent alleen in de bestralingsruimte. De laboranten kunnen u zien en horen via een monitor en intercom.

Controle

Tijdens de bestralingen kunt u met

vragen of klachten altijd terecht bij de laboranten op uw bestralingstoestel. Regelmatig wordt een afspraak gepland met uw bestralingsarts en met de diëtist.

Een tot twee weken na de laatste bestraling hebt u een controleafspraak bij de diëtist en de bestralingsarts.

Mogelijke bijwerkingen van de bestraling

Het gedeelte van de huid dat bestraald wordt, kan een huidreactie gaan vertonen. In het algemene informatieboekje vindt u adviezen hoe u deze reactie kunt beperken.

Als de huidreactie klachten geeft, kan de doktersassistente u advies geven en de huidreactie verzorgen. U kunt via uw behandelaars of zelf contact opnemen met de doktersassistente (**telefoon 013 – 594 76 12**).

Wij raden aan u alleen elektrisch te scheren en geen aftershave of aluin te gebruiken.

Als u beschikt over een eigen gebit verwijst de bestralingsarts u vóór aanvang van de bestraling naar uw tandarts, de mondhygiënist of de kaakchirurg. Sanering van het gebit is uitermate belangrijk voor het behoud van uw tanden. Tevens krijgt u een poetsinstructie.

Het speeksel wordt dikker, taai en plakkerig en kan moeilijker worden weggeslikt. Ook wordt de mond droger. Dat maakt eten en spreken moeilijker. Ook de stem kan hees worden. Zuigen en kauwen op

kauwgum en pepermuntjes stimuleert de speekselklieren.

De smaak en de reuk kunnen veranderen of verdwijnen. U kunt ook last krijgen van een vieze smaak in de mond.

Het slijmvlies van mond of keel kan geïrriteerd raken en gevoelig worden. Het kauwen, proeven en wegslikken van voedsel wordt tijdelijk moeilijker. Scherpe, zure en hete gerechten zijn dan extra pijnlijk. Spoelen met kamillethee kan verzachtend werken.

De **diëtist** geeft u adviezen om zo min mogelijk last te hebben en toch goed te eten. Speciale drinkvoeding, en soms sondevoeding, kan nodig zijn om uw voedingstoestand op peil te houden.

Na de bestralingsperiode herstelt het slijmvlies zich langzaam en keren de smaak en de stem terug. De mond blijft meestal droger

---

Contact

Als u vragen hebt over de bestraling, kunt u die stellen aan een medewerker van het bestralingstoestel.

Als u een vraag hebt die niet kan wachten tot de (volgende) bestraling, kunt u contact opnemen met **telefoonnummer 013-594 77 77**.

Nog even dit...

Omdat in ons instituut heel veel afspraken voor heel veel patiënten gemaakt worden, kunnen wij helaas geen rekening houden met ieders voorkeuren.

Als u (dringende) afspraken in een ziekenhuis hebt tijdens de bestralingsserie, horen we dit graag zo spoedig mogelijk. Samen met u zullen we dan naar een passende oplossing zoeken.

Ook als u een afspraak hebt, maar om welke reden dan ook niet kunt komen, vragen wij u om met ons contact op te nemen.

U kunt ons hiervoor op werkdagen van 08.45 tot 11.30h en van 14.00 tot 16.30 uur bellen op **telefoonnummer 013-594 76 46**.

Als op de dag van de afspraak blijkt dat u deze niet kunt nakomen, vragen we u contact op te nemen met **telefoonnummer 013-594 77 77**.

Instituut Verbeeten
Brugstraat 10
5042 SB Tilburg
☎013-594 77 77

versie: juni 2010